

Enige opmerkingen bij de beschrijving van twee nieuwe *Sulcorebutia*'s

RUDOLF OESER

In *Succulenta* 64 (6), p. 132-133 (1985) en *Succulenta* 64 (7), p. 152-153 (1985), beschreef Walter Rausch twee *Sulcorebutia*'s, n.l. *S. unguispina* Rausch en *S. cochabambina* Rausch, die hij op zijn reizen in Bolivia in de jaren 1963 tot 1965 verzamelde. Bij deze beide nieuwbeschrijvingen wil ik enige opmerkingen en vragen plaatsen.

In zijn verzameling toonde de schrijver mij de schaal waarin de planten stonden onder zijn verzamelnummer WR 731. Ik maakte hiervan enige foto's. Hij deelde mij mee, dat ze van Molineros (beter te Molinera) afkomstig waren en was het met mij eens, dat het bij deze planten om een bijzonder krachtig bedoornde vorm van *S. purpurea* (Don. & Lau) Don. & Bred. ging. De planten vertoonden ook de typische donkerviolette kleur tussen de knobbels, welke in zekere mate bij alle *purpurea*'s voorkomt.

In zijn beschrijving vermeldt Rausch nu een totaal andere vindplaats dan Molinero, n.l. Rumimokho in de omgeving van Mizque. Hiervoor zijn slechts twee verklaringen mogelijk: of de heer Rausch heeft zich tijdens het gesprek met mij en enige andere bezoekers bij hem thuis in de vindplaats van zijn WR 731 vergist en ons daardoor een verkeerd veldnummer gegeven, of de nu opgegeven vindplaats is niet juist.

Zonder twijfel is de beschreven plant nauw verwant met *S. purpurea*. Rausch maakt geen gewag van het feit dat *Weingartia purpurea* Don. et Lau door Donald en Brederoo is ondergebracht bij *Sulcorebutia*. Deze combinatie is onder vermelding van de motieven die daartoe geleid hebben - geldig gepubliceerd.

(*Sulcorebutia purpurea* (Don. et Lau) Don. et Bred.). Wanneer hij dat had gedaan, zou de laatste regel in zijn beschrijving: "Zolang de mens in zijn streven naar orde...", totaal elke zin missen en was het mijns inziens beter geweest dit taxon als *Sulcorebutia purpurea* (Don. & Lau.) Don. & Bred. var. *unguispina* Rausch te beschrijven.

Over het zuiver technische van de beschrijving de volgende opmerking: Het is weliswaar zeer gemakkelijk, maar onaanvaardbaar, de kenmerken van een ander taxon van gelijke rang daarin te verwerken. Wanneer men dat echter toch doet, dan moet men ook een nauwkeurige literatuurverwijzing geven van de beschrijving van het taxon waar naar verwezen wordt, zodat een ieder geïnformeerd is. Voorts zou een tabellarisch overzicht van de eigenschappen van de nieuwe soort in vergelijking met verwante soorten zeer wenselijk zijn; dat zou de waarde van een beschrijving wezenlijk verhogen.

Een en ander geldt, zij het in mindere mate ook voor de beschrijving van *Sulcorebutia cochabambina* Rausch. Wel wil ik stellen dat ik het volstrekt met Rausch eens ben dat dit een goede soort is.

Deze planten staan sedert vele jaren onder de nummers WR 275 of M 275 in onze verzamelingen. De provisorische naam *Sulcorebutia hoffmanniana* var. *magenta* de Arani, heeft altijd min of meer tegenspraak opgeroepen.

Door talrijke vondsten van andere plantensoekers is identiek of sterk gelijkend materiaal uit hetzelfde, klaarblijkelijk zeer grote groeigebied in onze verzamelingen beland. Daar de heer Rausch, naar eigen zeggen, slechts zelden kennis neemt van materiaal dat door andere verzamelaars bijeen gebracht wordt, zijn de veld- en verzamelnummers van Knize in zijn beschrijving niet vermeld.

Het gaat om de nummers KK 869, KK 870 pro parte, KK 1012, KK 1013, KK 1016 en KK 1212. Verder horen hier thuis de zonder verzamelnummers meegebrachte planten met de kilometernummers km 67, 68 en 69 groeiend langs de weg Cochabamba-Santa Cruz en ook de planten die als *S. kruegeri* var. *mineata* n.n. en als *S. tiraquensis* var. *minor* verspreid werden.

Al deze planten zijn (zover hun nummers door handelaars juist werden weergegeven) door de beschrijving van Rausch begrepen in deze soort. Over het zuiver technische van deze beschrijving de volgende opmerking: Een nieuwbeschrijving vereist een Latijnse diagnose die aan de hand van slechts één plant vervaardigd moet zijn, die dan als holotype in bewaring moet worden gegeven. (ICBN art. 9.1 en 9.5). Daardoor is het niet mogelijk van verschillende planten kenmerken op te geven zoals Rausch dat in deze beschrijving doet. Hij schrijft: *Aculeis albis ad flavidis* (vel *brunneis ad nigris*) of: *Phyllis perigonii violaceo-roseis* (vel *rubris*) of: *Fauce et filamentis violaceo-roseis* (vel *rubris*).

In een publicatie in de landstaal, die geen woordelijke vertaling van de Latijnse diagnose hoeft te zijn, kan en behoort de auteur ook melding te maken van de variatiebreedte van het nieuwbeschreven taxon. Dit wordt thans in nieuwbeschrijvingen uitvoerig gedaan en maakt het identificeren van de planten zeer gemakkelijk.

Bij deze diagnose wordt door de auteur evenals bij de vorige - bij de beschrijving van vrucht en zaden naar een andere soort (variëteit) verwezen. Opnieuw mist men echter een nauwkeurige verwijzing naar de literatuur. Wanneer de heer Rausch zijn eigen combinatie nog eens had overgelezen, dan zou hij ontdekt hebben, dat hij zichzelf foutief geciteerd heeft. Hij heeft de plant waarnaar hij verwijst zelf beschreven als ***Sulcorebutia tatarensis*** (Card.) Backbg var. ***minima*** Rausch. Een taxon ***Sulcorebutia minima*** Rausch is nergens door hem beschreven. Zover moet een auteur zijn eigen beschrijvingen toch kennen. Ook in deze beschrijving ontbreekt het wenselijk geachte tabellarische overzicht van de kenmerken die de begrenzing van *Sulcorebutia cochabambina* t.o.v. verwante soorten aangeeft.

Na jarenlange waarneming van verschillende klonen vermeerderd uit origineel Rausch-materiaal, kan ik er niet mee accoord gaan dat WR 611 (***S. clizensis*** n.n.) en WR 671 (***S. pojoniensis*** n.n.) tot de nieuwe soort zouden behoren. De eerste bloeit altijd roodpaars en heeft een andere, constante bedoorning. Slechts bij een m.i. te ruim soortbegrip laat ze zich onder *Sulcorebutia cochabambina* rangschikken.

De laatste werd door de heer Rausch aangeduid als een plant "zonder gezicht" en vermoedelijk tot *Sulcorebutia taratensis* behorend.

Wanneer de auteur hier op grond van nauwkeuriger onderzoek zijn vroegere mening veranderd heeft, dan had hij dat moeten motiveren en zouden alle *Sulcorebutia*-liefhebbers hem daarvoor dankbaar zijn geweest.

Literatuur:

Donald & Lau: *Weingartia purpurea*, *Ashingtonia* 1(5): 53. (1974).

Donald & Brederoo: Blütenuntersuchungen an *Weingartia* und *Sulcorebutia*, *KuaS* 32: 11, 270-273 (1981).

Rausch: Feldnummerliste GOK Selbstverlag.

Rausch: *Sulcorebutia taratensis* var. *minima*, *Erstbeschreibung*, *KuaS* 19: 6, 112 (1968).

Rausch: *Sulcorebutia unguispina*, *Succulenta* 64: 6, 132-133 (1985).

Rausch: *Sulcorebutia cochabambina*, *Succulenta* 64: 152-153 (1985).

Neumarktstrasse 18, 3063 Obernkirchen, BRD. Vertaling: A.J. Brederoo.

Dit artikel werd in ***Succulenta*** 65:5 (1986) (bldz. 93-95) gepubliceerd.
Overgenomen met de toelating van de schrijver en de uitgever.
